

Úřad práce ČR

Standardizované pokyny pro krajské pobočky

Postupy při poskytování mimořádné okamžité pomoci a související po účinnosti novely LEX Ukrajina V – 1. 7. 2023:

V souvislosti s ukončením bezplatného ubytování od 1. 7. 2023 pro cizince s dočasnou ochranou po 150 dnech od udělení dočasné ochrany, s výjimkou zranitelných osob, mohou nastat situace, kdy tyto osoby mohou současné bydlení ztratit či minimálně řešit. Rovněž změna systému úhrady bydlení pro solidární domácnosti může bydlení cizinců s dočasnou ochranou ovlivnit – příspěvek pro solidární domácnosti se od 1.7. neposkytuje. Pro nadcházející období zasíláme upřesňující pokyny k využití MOP pro cizince s dočasnou ochranou a poskytování služeb ÚP ČR.

Úřad práce ČR je povinen poskytovat základní sociální poradenství. Při ztrátě bydlení doporučujeme odkazovat na KACPU, Centrum pro integraci cizinců, sociální odbory obcí, neziskové organizace a případně i na komerční ubytovny v rámci obce, nebo bývalých okresů.

Od 1.7.2023 se i nadále poskytuje humanitární dávka, viz instrukce č. 6/2023

Aplikační podpora:

Žádost za měsíc červenec v aplikaci bude možné podat od 1. 7. 2023.

Zadávání žádostí zaměstnanci ÚP ČR za měsíc červenec do OKnouze od 10. 7. 2023

Vyhodnocování žádostí (jakýkoli kanál) od 18. 7. 2023.

Postup kontaktních pracovišť při výplatě dávek:

1. GR Ůřadu práce ČR nedoporučuje využívat vyplacení humanitární dávky prostřednictvím platební brány mimo aplikaci OKnouze, bez vyhodnocení žádosti o humanitární dávku. Nejsou k tomu zákonné podklady.

2. Poskytnutí dávky MOP je možností, které by mělo předcházet vždy využití jiných dávkových i nedávkových sociálních nástrojů!

3. K úhradě nákladů na ubytování je případně možné poskytnout dávku MOP z důvodu **úhrady nezbytného jednorázového výdaje. Nicméně jde o mimořádnou, jednorázovou pomoc. V souvislosti se situací k 1.7. a k překlenutí ztráty nebo hrozící ztráty bydlení lze tuto MOP poskytnout po omezenou dobu (jeden, max. dvou měsíců), než bude zajištěno jiné ubytování, které může uprchlík již hradit ze svých příjmů** (včetně využití HuD). Postupuje se obdobně jako u dosavadních pokynů platných pro poskytování MOP v této situaci. Posuzují se příjmy, přičemž humanitární dávka se započítává jako příjem, i celkové sociální a majetkové poměry všech osob v okruhu společně posuzovaných osob. **U dávky se využívá přímá úhrada ubytovateli.**

Důležitou vlastností této MOP je možnost jejím prostřednictvím poskytnout pomoc osobám integrovat se do přiměřeného bydlení nebo si ho udržet. Jedná se zejména o úhradu nákladů na bydlení/ubytování. Pokud osoba pobývá po celý měsíc v bytě, lze poskytnout částku k úhradě nákladů na bydlení na celý měsíc. V případě jiného ubytování (např. u nocleháren) a v situaci, kdy osoba během jednoho měsíce mění své ubytování, doporučujeme náklady za ubytování zohlednit pro MOP za kratší časové úseky.

4. **Pokud cizinec s dočasnou ochranou nemá dostatečné prostředky k úhradě jistiny, bez které nelze získat náhradní bydlení, je možné poskytnout tentýž typ dávky mimořádné okamžité pomoci z důvodu úhrady nezbytného jednorázového výdaje na kauci.** Rozhodování je totožné jako v případě jiných žadatelů, **detailně je popsáno ve Sdělení č. 10/2022.** Podmínkou přiznání této MOP je mimo jiné doložení účelu, pro který má být kauce uhrazena, zpravidla se bude jednat o nájemní smlouvu, popř. smlouvu o smlouvě budoucí či prohlášení pronajímatele o tom, že smlouva bude uzavřena. Po výplatě dávky lze provést i šetření v místě k ověření, že žadatel v bytě skutečně žije. Výše dávky může být vyplacena až do výše trojnásobku měsíčního nájemného. Posuzují se příjmy, i celkové sociální a majetkové poměry všech osob v okruhu společně posuzovaných osob, přičemž humanitární dávka se započítává jako

příjem. **U dávky se využívá přímá úhrada ubytovateli.**

ÚP ČR zkoumá, zda si osoba bude po poskytnutí této MOP schopna bydlení sama hradit z vlastních (nebo dávkových) zdrojů a udržet si jej, zda je bydlení přiměřené (zda aspoň splňuje základní hygienické a technické standardy), zda se jedná o bydlení dlouhodobé (požaduje se právní titul k užívání bydlení) apod.

5. Přiznání dávky MOP související s bydlením pro cizince s dočasnou **musí být vždy spojeno se zapojením sociálních pracovníků, nebo pracovníků Centra pro integraci cizinců.** Provázanost by měla vést k urychlenému nalezení vhodného ubytování, které si osoby s dočasnou ochranou budou schopny hradit z vlastního příjmu, popř. s využitím humanitární dávky.

6. Připomínáme, že MOP z titulu úhrady nezbytného jednorázového výdaje je dále možné osobě s dočasnou ochranou poskytnout rovněž v případech, kdy tato osoba nemá dostatečné prostředky k úhradě nákladů cestovních výdajů k návratu na Ukrajinu, a to za standardních podmínek poskytování takovéto MOP.

7. Výpomoc kolegů z agendy zaměstnanosti lze využít zejména v organizaci, přijímání žádostí, managementu front, nicméně je zcela v kompetenci řízení pracovišť. Doporučujeme vypomáhající zaměstnance proškolit v základních souvislostech a obsahu žádosti o MOP.

8. Další informace k režimu pracovišť 1. 7. – 2. 7. 2023:

Potvrzování zranitelnosti dle zákonů č. 65/2022 a č. 66/2022 je zákonně možné výhradně prostřednictvím aplikace k podání žádosti o HuD, ze které se aplikačně sehrává informace o zranitelnosti do systému HUMPO.

Potvrzení zranitelnosti (jednotný formulář) nepřipravujeme, není zákonná možnost taková potvrzení vydávat.

Do systému HUMPO jsou osoby s dočasnou ochranou sehrávány za předchozí měsíc, tzn. v měsíci červnu se sehrávají ti, kteří požádali o humanitární dávku v květnu, v červenci budou sehráni ti, kteří požádali o HuD v červnu. MPSV v mimořádné situaci (vyhodnocení žádostí nejdříve po 17. 7. 2023) garantuje sehrání žádostí o HuD z června na konci tohoto měsíce, tj. nejpozději zítra, a další sehrávka bude standardně 1. den měsíce následujícího, tj. 1. 7. 2023. Ti, kteří podají žádosti o HuD v červenci, budou do HUMPO sehráni v srpnu.

Tudíž problém s propsáním do systému v mimořádné situaci sehrávání po 17. 7. 2023 neovlivní propsání do HUMPO u příjemců humanitární dávky, kteří požádali a označili zranitelnost, do 30. 6. 2023.

Pokud by měl některá z osob s dočasnou ochranou měla „nebýt“ v HUMPO, tak to bude jediné taková osoba, která nepožádala o HuD v květnu nebo v červnu. Pak ale nesplňuje jednu z dvou podmínek pro bezplatné ubytování, tj. zranitelnost a nárok na HuD, pokud je v ČR více než 150 dnů. Jedině skupina těch, kteří podají žádost o HuD o víkendu 1. 7. – 2. 7. 2023 nově, protože přijedou do ČR, tak ti v HUMPO být nemohou, ale ti mají nárok na bezplatné ubytování 150 dnů. Těm samozřejmě bude žádost v listinné podobě přijata na otevřených pracovištích. Žádost v listinné formě bude rozeslána v elektronické formě do 30. 6. 2026, je v procesu překladu do ukrajinštiny.

Další informace lze vyčíst např. zde [Státní humanitární ubytování od 1. 7. 2023 - frs.gov.cz](https://frs.gov.cz/statni-humanitarni-ubytovani-od-1-7-2023)

9. Pro úplnost: Cizinci s dočasnou ochranou je možné ve výjimečných případech poskytnout dávku MOP **z důvodu hrozby újmy na zdraví**. Je však koncipována spíše pro cizince, kteří nemají žádný pobytový status. Poskytuje se jen na nutné živobytí, a to k doplnění chybějícího příjmu, maximálně však do výše existenčního minima u dospělé osoby a u dítěte do výše životního minima. V žádosti o tuto dávku se zkoumají příjmy i celkové sociální a majetkové poměry, tzn. včetně příjmu z humanitární dávky.

Související řídící akty:

MPSV – Instrukce náměstka pro řízení sekce č. 3/2017 Postup v řízení o jednorázové dávce okamžité pomoci podle zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů

ÚP ČR – Sdělení vedoucí Oddělení nepojistných sociálních dávek č. 10/2022 Postup při poskytnutí mimořádné okamžité pomoci k úhradě nezbytného jednorázového výdaje – jistoty (kauce)

